

Projev Sila u příležitosti 30. výročí Humanistického hnutí

Punta de Vacas, 4. 5. 1999

Drazí přátelé,

opět jsme tady! Jsme tu kvůli této slavnosti, obklopeni několika přáteli, kteří byli s námi od začátku našich aktivit, a jsme tu také společně s dalšími, kteří nás doprovázejí kratší dobu při tomto těžkém úkolu polidštění světa, který se den co den více odlidšťuje a vzdaluje se tak našim aspiracím.

Myslíme si, že pro ty, kteří neznají dobře naši práci a naše myšlenky, je namístě rozvinout některé body, které i přes velké zjednodušení mohou dát přibližnou představu událostí, které daly vzniknout tomuto proudu myšlenek a aktivit, který se poprvé veřejně vyjádřil na tomto pustém místě přesně před třiceti lety.

Bylo to na sklonku 60. let. Již uplynula dlouhá doba od barbarství 2. světové války a na jistých místech se rozběhl velký proces ekonomické rekonstrukce a společenské reorganizace. A přece dál pokračovaly válečné konflikty, dál se v rozsáhlém měřítku šířil hlad a nerovnost a neomezeně se zvětšovala možnost masivní destrukce. Svět se stal bipolárním a v obou blocích se závod ve zbrojení zdůvodňoval jako nezbytnost k zabránění agrese opačného pólu... Tak byla zeměkoule rozdělena dvěma ideologiemi, které jednaly z dominantních pozic, ale které nebyly s to pochopit historický okamžik, ve kterém se nacházely, a ještě méně byly s to pochopit proces, do kterého byly vtaženy. Civilizační krize, která se začala projevovat v této epoše, nebyla nějakým zvláštním jevem, ale jednoduše pokračováním a zesílením stejných faktorů, které přispěly ke vzniku světových zřůdností a katastrof. A právě do tohoto klimatu celkového nepokoje pronikají mladistvé fenomény té doby, mezi které lze zahrnout malou skupinu, která vzniká v této oblasti a která se šíří do stále vzdálenějších míst. Tito lidé se nemohli volně vyjadřovat, protože už tenkrát začaly nastupovat diktatury. Když aktivita členů této skupiny začala vést k nezbytnosti sdílet návrhy početnějším skupinám, začal se rozpoutávat konflikt, který vyústil až v uvěznění a deportaci velkého množství mladých, kterým bychom chtěli věnovat na okamžik vzpomínku: těmto odvážným mladým lidem z Chile a z Argentiny, kteří pokračovali v rozvíjení rodícího se hnutí i v exilu. Chceme také vzpomenout zvláště první členy ve Španělsku, v Itálii a ve Spojených státech, kteří solidárně přijali vyhnance té doby. Mnoho z těchto starých přátel, spjatých mnohými společnými zkušenostmi, je zde dnes přítomno. Jim patří náš vřelý pozdrav.

Ale pokračujme v našem vyprávění. Během 70. let se utvářela organizace „Komunita pro lidský rozvoj“. Jednalo se o společenskou a kulturní skupinu, která byla v průběhu let uznána OSN. To byl okamžik, kdy se zformovaly a ustálily přesnější filozofické formulace a stanovily se charakteristiky tohoto nového typu hnutí, které už nemohlo být zaměřováno se spontaneitou jiných skupin, jež měly evidentní nádechy dekadence a rozpadu. Právě od Komunity pro lidský rozvoj (logo tvořil trojúhelník vepsaný do kruhu) se začalo rozvíjet velké množství kulturních klubů, místních společenských organizací a dalších občanských iniciativ. Právě takto se Humanistické hnutí pomalu zformovalo a dnes se šíří v různých podobách od kampaní alfabetyzace v karibských a afrických zemích až po činnost ve zdravotnictví, kde lékaři a ošetřovatelé na četných místech zeměkoule pracují s mnoha omezeními, ale ve velmi krásném duchu.

Toto Humanistické hnutí, tak různorodé ve svých společenských a kulturních aktivitách, dalo také původ politickým stranám, které se začaly formovat v 80. letech.

V 90. letech se hnutí ocitá ve své plné koncepční zralosti a definuje se jako Universalistický humanismus nebo také jako Nový humanismus, jasně se odlišující od starých humanistických

směrů, s kterými nemá žádné spojení strukturální ani ideologické. V letošním roce se hnutí chystá zhodnotit vše, co se udělalo až dodnes, a navrhnout svou strategii pro nadcházející století.

Abychom náš výklad doplnili, řekněme, že to, co především definuje toto hnutí, není ani přesná politická aktivita, ani aktivita společenská nebo kulturní, ale spíše soubor myšlenek a styl života.

Když úplně zjednodušíme nejdůležitější návrhy tohoto hnutí, mohli bychom říci, že v první řadě staví lidskou bytost jako hlavní hodnotu a zájem v tom smyslu, že nic není nad člověka a žádný člověk není nadřazen druhému člověku. Za druhé potvrzuje rovnost všech lidí, a tudíž pracuje na překonávání pouhé formální rovnosti práv všech lidí před zákonem, abychom se přiblížili ke světu stejných možností pro všechny. Za třetí uznává různorodost osobní i kulturní, a tedy uznává charakteristiky vlastní různým národům a odsuzuje všechny druhy diskriminace uplatňované ve jménu rozdílů ekonomických, rasových, etnických a kulturních. Za čtvrté podporuje každou tendenci rozvoje poznání za hranice vystavěné nesmyslnými předsudky, přijímanými jako absolutní a neměnné pravdy. Za páté proklamuje svobodu myšlení a víry a zavrhuje všechny formy násilí, zahrnující nejen násilí fyzické, ale také násilí ekonomické, rasové, náboženské, morální a psychologické, jako každodenní jevy zakořeněné ve všech částech planety...

Zmíněné návrhy: považovat člověka za hlavní hodnotu, prosazovat rovnost možností pro všechny, uznávat různorodost a stavět se proti jakékoliv formě diskriminace, podporovat svobodu myšlení a bojovat proti jakékoliv formě násilí, charakterizují naši myšlenku a naši činnost v těch nejjobecnějších aspektech. Zároveň tyto návrhy formují styl života a vztahy vysoké morální hodnoty. Vztahy, které jsou založeny na principu: **„Chovej se k ostatním tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě.“**

Nakonec by měl být zdůrazněn jeden aspekt našeho chování, a to účast ve všech oblastech života s cílem prosazovat citované návrhy. Účastnit se ve všech kulturních, společenských a politických oblastech s maximální energií a houževnatostí, kterou jsme schopni vynaložit, se stává více než doporučením našeho hnutí, stává se to nezbytností této krizové doby, ve které žijeme. Argumenty toho druhu, že vše je v rukou nekonečně mocného a násilného systému, že náš úděl je v rukou zkorumpovaných a neschopných, by neměly dále být důvodem k přijetí našeho stavu ponižovaných a podceňovaných bytostí, ale měly by se stát zásadním podnětem k přeměně stavu věcí veřejných.

Na druhé straně zdůrazňujeme také rozměr toho, co je zcela osobní a mezilidské, co, třebaže je vepsáno ve společenském kontextu, představuje jádro naší existence. Osobní vztahy, dnes výrazně narušené, ukazují růst slepého násilí, ve kterém se „ty“ a „my“ zcela ztrácí a ze kterého jedinec, odkázaný k samotě a zmatenosti, nenachází žádná východiska. V této oblasti musíme znovu potvrdit, že každá lidská bytost má právo ptát se po smyslu života, po lásce, po přátelství... po všem, co utváří poezii a velikost lidské existence, kterou se dnešní povrchní a lhostejná materialistická kultura snaží degradovat směřujíc ke zvráceným hodnotám a rozpadu.

A v této situaci, ve které nám je dáno žít, musíme uznat prozatímní vítězství antihumanistické kultury a přiznat si neúspěch našich ideálů, které nebylo možné naplnit.

Ale vítězové dneška nemají zajištěnou budoucnost, protože se všude ve světě začíná projevovat nová spiritualita: není to spiritualita pověřivosti, není to spiritualita netolerance, není to spiritualita dogmatismu, není to spiritualita náboženského násilí, není to těžká spiritualita „starých struktur“ ani zastaralých hodnot; je to spiritualita, která se probudila z hlubokého spánku, aby znovu naplnila všechny lidské bytosti jejich nejlepšími aspiracemi.

Jestliže dnes musíme přiznat neúspěch, musíme také říci, že se rodí nová civilizace, první planetární civilizace v historii člověka. A proto krize, které se objevují a které se budou objevovat i v blízké budoucnosti, poslouží přes všechno to neštěstí k překonání této poslední etapy lidské prehistorie... a každý bude vědět, zda se rozhodne připojit se k této změně, nebo ne, a každý pochopí, zda hledá hlubokou obnovu vlastního života.

U příležitosti 30. výročí, které dnes slavíme, chci poslat nejvřelejší vzpomínku stovkám tisíců našich přátel ve světě a zároveň bratrsky zdravím ty, kteří jsou tu dnes společně s námi.

Mír, sílu a radost pro všechny.

Silo, 4. května 1999